

Handläggare
Kristofer Jervinge

Ert dnr: U2023/03200

Utbildningsdepartementet:

u.remissvar@regeringskansliet.se; jonas.brynhildsen@regeringskansliet.se

Remissvar avseende avsnitt 4 i – *Centrala studiestödsnämndens förslag på regelförenklingar inom omställningsstudiestödet, U2023/03200*

Offentliganställdas Förhandlingsråd (OFR) har tagit del av Centrala studiestödsnämndens (CSN) promemoria *Uppdrag att ta fram förslag på regelförenklingar inom omställningsstudiestödet* samt Utbildningsdepartementets promemoria *Kompletterande förslag vad gäller ikraftträdande av vissa förslag i CSN:s promemoria Uppdrag att ta fram förslag på regelförenklingar inom omställningsstudiestödet* och vill härmed lämna följande remissvar avseende avsnitt 4.

Bakgrund till CSN:s promemoria

Regeringen beslutade den 7 september 2023 att ge CSN i uppdrag att ta fram förslag på regelförändringar av omställningsstudiestödet (OSS) som kan leda till kortade handläggningstider och mer automatiserade processer, utan att det grundläggande syftet med reformen ändras och utan att målgruppen för stödet utvidgas i någon större utsträckning.

Sammanfattning av avsnitt 4.1 och 4.2 i CSN:s promemoria

Avsnitt 4.1: CSN föreslår under avsnitt 4.1 att *En studerande som tidigare har fått omställningsstudiestöd för studier under ett kalenderhalvår ska ha förtur till ytterligare stöd för studier som påbörjas under samma kalenderhalvår.*

Bakgrunden till förslaget är att många som inte fått besked om OSS i tid i nuläget inkommer med ytterligare en ansökan, som kan se exakt likadan ut eller ha vissa ändringar, för nästkommande ansökningsperiod. Detta leder till en extra handläggningssbörda för CSN. CSN vill tydliggöra att förslaget inte kommer att beröra de som påbörjar en utbildning med OSS under ett kalenderhalvår och som vill byta inriktning och påbörja en helt ny utbildning under ett senare kalenderhalvår, och att det i den aspekten inte är någon skillnad mot nuvarande regelverk. *Förslaget innebär att det blir möjligt för CSN att på sikt bygga ett systemstöd för ändringsbeslut, dvs. stöd för snabba maskinella beslut när den studerande ansöker om vissa typer av ändringar av sitt omställningsstudiestöd.*

Enligt CSN:s analys bedöms förslaget i avsnitt 4.1 ligga i linje med syftet med stödet, leder inte till att målgruppen för stödet utökas och kommer dessutom att underlätta för yrkesverksamma att uppnå den kompetens de önskar inom ramen för OSS.

Avsnitt 4.2: CSN föreslår under avsnitt 4:2 att: *När en ansökan om omställningsstudiestöd kommer in till CSN först efter starten av den första period som den studerande ansöker om omställningsstudiestöd för i aktuell ansökan, ska ramtiden för beräkningen av villkor för förvärosarbete räknas bakåt från denna studiestart. För en studerande som efter ett studieuppehåll återkommer med en ny ansökan om omställningsstudiestöd ska nämnden göra en ny prövning av ramtiden endast om uppehållet varat i minst fem månader. CSN ska få meddela ytterligare föreskrifter om beräkning av ramtid för villkor om förvärosarbete.*

För en studerande som är anknuten till en omställningsorganisation, och som har ansökt om grundläggande omställnings- och kompetensstöd hos denna organisation först efter starten av den första period som han eller hon ansöker om omställningsstudiestöd för i aktuell ansökan hos CSN, ska ramtiden för beräkningen av villkor för förvärosarbete, om den studerande begär det, räknas bakåt från denna studiestart. För en studerande som efter ett studieuppehåll återkommer med en ny ansökan om omställningsstudiestöd ska nämnden göra en ny prövning av ramtiden endast om uppehållet varat i minst fem månader. CSN ska få meddela ytterligare föreskrifter om beräkning av ramtid för villkor om förvärosarbete.

Bakgrunden till förslaget är bland annat att praxis från CSN:s Överklagandenämnd för studiestöd (ÖKS) anger att studiestarten ska anses vara den dag en studerande första gången påbörjade en utbildning på ett sammanhållet program. Har den studerande gjort ett studieuppehåll av annan karaktär än ordinarie lov och liknande ska studierna i stället räknas som påbörjade efter studieuppehållet. Förutom detta innebär nuvarande praxis att studerande som helt saknar en aktuell anknytning till arbetsmarknaden ändå kan få OSS, gör det svårt att bedöma rätten till stöd samt omöjliggör även maskinella lösningar för CSN.

CSN vill understryka att den föreslagna ändringen av begreppet studiestart för att beräkna ramtid ligger mer i linje med syftet med stödet och att det säkerställer att den ursprungligt avsedda målgruppen också får rätt till OSS.

Utbildningsdepartementets syn på genomförande av förslagen i avsnitt 4
I Utbildningsdepartementets promemoria om ikraftträdande framkommer att de förändringar som CSN föreslår i avsnitt 4 bör träda i kraft den 1 mars 2024, vilket också förklarar den korta remisstiden avseende denna del av remissen.

OFRs synpunkter på CSN:s förslag i avsnitt 4.1 och 4.2

OFR anser det nödvändigt att förenkla handläggningen hos CSN samt att korta handläggningstiderna avseende OSS, då nuvarande situation är ohållbar och oacceptabel för denna viktiga arbetsmarknadsreform. Att genomföra förändringar som kan automatisera processer samt underlätta handläggningen av OSS, i delar där så är lämpligt, välkomnas därför av OFR.

OFR tillstyrker förslagen i avsnitt 4 i sin helhet

OFR tillstyrker såväl det som föreslås i 4.1 som det som föreslås i 4.2. Att förändringarna ska träda i kraft den 1 mars 2024 har OFR heller inget att invända emot.

OFR ställer sig bakom remissvaret från OFR/S,P,O

OFR är en uppdragsstyrd förhandlingsorganisation för 13 fackförbund inom offentlig sektor. Förbunden inom OFR är organiserade i sju förbundsområden. Det finns tre statliga förbundsområden: Statstjänstemän, Poliser och Officerare. När de statliga förbundsområdena gemensamt utövar förhandlings-, avtals-, och konflikträtt gentemot motparten Arbetsgivarverket utgör de OFR/S,P,O. OFR/S,P,O har författat ett eget remissvar avseende denna remiss, som OFR ställer sig bakom.

Bakgrunden till att OFR inkommer med ett eget remissvar, är för att tydliggöra att även förbundsområdena inom kommuner och regioner – lärare, allmän kommunal verksamhet, hälso- och sjukvård och läkare –tillstyrker CSN:s promemoria avseende avsnitt 4. OFR vill även tydliggöra och understryka att vi utgör en organisation som Regeringskansliet bör ha dialog med kring arbetsmarknadsfrågor i sitt arbete framåt, vilket inte alltid varit fallet hittills under innevarande mandatperiod. Detta mot bakgrund av att OFRs medlemsförbund tillsammans samlar närmare 600 000 medlemmar i kommun, region och stat och att förbunden inom ramen för OFR samverkar och samarbetar i gemensamma frågor.

Beslut

Detta yttrande är berett av Kristofer Jervinge, utredare, mot bakgrund av skriftliga underlag från OFRs medlemsförbund, jämte avstämning via mejl samt med OFRs Omställningsgrupp-KR. Det är fastställt efter beslut av OFRs ordförande Lars Fresker, i samråd med kanslichef Eva Fagerberg.

Lars Fresker,

Ordförande, Offentliganställdas Förhandlingsråd

Medlemmar i Offentliganställdas Förhandlingsråd (OFR)

Sveriges Lärare, Vision, Vårdförbundet, Fackförbundet ST, Akademikerförbundet SSR, Sveriges läkarförbund, Ledarna, Polisförbundet, Officersförbundet, Försvarsförbundet, TULL-KUST, Reservofficerarna och Fackförbundet Scen & Film.

Offentliganställdas Förhandlingsråd (OFR) är en uppdragsstyrd förhandlingsorganisation som samlar tretton fackförbund inom offentlig sektor. Inom OFR samverkar och samarbetar förbunden i gemensamma frågor med ömsesidig respekt samtidigt som de behåller en stark självständighet. Tillsammans skapar vi goda villkor och trygghet som utvecklar offentlig sektor. Våra samverkansområden är pension, försäkring, omställning, arbetsmiljö, lönestatistik och offentlig sektors utveckling. OFRs medlemsförbund representerar tillsammans nära 571 000 medlemmar anställda i kommun, region och stat.